

ĆWICZENIE 8

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

KODEKS POMOCY HUMANITARNEJ

S-52
CZĘŚĆ OPISOWA

Ćwiczenie pozwala uczniom i uczennicom na wejście w rolę pracownika organizacji udzielającej pomocy humanitarnej. Dzięki niemu grupa poznaje zasady udzielania takiej pomocy w sytuacjach katastrof naturalnych i konfliktów zbrojnych.

W ramach pracy domowej młodzi ludzie wyszukują w internecie organizacje udzielające pomocy najbardziej potrzebującym.

Przedmiot: Wiedza o społeczeństwie

Realizowany zapis podstawy programowej:

23. Problemy współczesnego świata.

2. Uczeń uzasadnia potrzebę pomocy humanitarnej i angażuje się (w miarę swoich możliwości) w działania instytucji (także pozarządowych), które ją prowadzą.

Cele ćwiczenia:

Uczeń/uczennica:

- ➔ opisuje sytuacje, w których udzielana jest pomoc humanitarna;
- ➔ zna zasady udzielania pomocy humanitarnej.

Instrukcja dla nauczyciela:

6. Poproś uczniów i uczennice, żeby zastanowili się w parach, co to jest pomoc humanitarna i w jakich sytuacjach jest udzielana. Zbierz wypowiedzi na tablicy i krótko je podsumuj.
7. Podziel uczniów i uczennice na kilka grup. Rozdaj karty pracy. Poproś o przedyskutowanie w grupach odpowiedzi na zawarte w nich pytania oraz zapisanie zasad z nich wynikających.
8. Omów kolejno każde pytanie oraz poproś uczniów o wyciągnięcie wniosku dotyczącego zasad udzielania pomocy wynikającego z opisu sytuacji. Pozwól na ewentualną dyskusję pomiędzy grupami i porównanie ich odpowiedzi. Poproś ochotników o wyjaśnienie, dlaczego poszczególne zasady są ważne.
9. Zapytaj uczniów i uczennice, jakie inne zasady, oprócz zapisanych, mogłyby tworzyć kodeks humanitarny. Mogą to być na przykład: zakaz wykorzystywania pomocy humanitarnej do celów politycznych, nakaz poszanowania lokalnej kultury i obyczajów przez pracowników organizacji humanitarnych oraz zapewnienie, by udzielana pomoc zmniejszała zagrożenie odbiorców kolejnymi katastrofami.
10. Poproś uczniów i uczennice, aby po lekcji odnaleźli strony internetowe minimum trzech polskich organizacji udzielających pomocy humanitarnej.

KARTA PRACY

Jesteś pracownikiem polskiej organizacji humanitarnej. Właśnie dotarła do Ciebie wiadomość, że na Haiti doszło do trzęsienia ziemi. Media donoszą, że są tysiące ofiar, a wiele osób jest rannych. Twoja organizacja nigdy nie prowadziła żadnych działań na Haiti, ale od wielu lat współpracujecie z międzynarodową organizacją humanitarną OXFAM. Przedstawiciele tej organizacji są na miejscu – od wielu lat pomagają Haitańczykom i doskonale znają lokalne warunki. Musisz działać szybko.

Zdecyduj, co trzeba zrobić:

Pytanie	Odpowiedź	Zasada
Natychmiast kupujesz bilet i lecisz na miejsce katastrofy.	☐ TAK ☐ NIE	
Za pośrednictwem mediów apelujesz do ludzi, żeby zbierali i przysyłali do was lekarstwa, koce, ubrania i sprzęt.	☐ TAK ☐ NIE	
Kontaktujesz się z organizacją OXFAM i pytasz o sytuację na miejscu oraz najpilniejsze potrzeby.	☐ TAK ☐ NIE	
Za pośrednictwem polskiej ambasady i innych kontaktów sprawdzasz, czy wśród poszkodowanych są Polacy. Starasz się, aby pomoc, którą organizujesz, trafiła w pierwszej kolejności do nich.	☐ TAK ☐ NIE	
Gdy docierasz na miejsce katastrofy, do pomocy w rozdawaniu artykułów pierwszej potrzeby angażujesz Haitańczyków.	☐ TAK ☐ NIE	
Szukasz dzieci poszkodowanych w wyniku trzęsienia ziemi i robisz im zdjęcia. Przesyłasz je do mediów i prosisz o ich opublikowanie wraz z apelem o wpłaty na konto.	☐ TAK ☐ NIE	
Po powrocie do Polski przygotowujesz szczegółowy raport prezentujący, w jaki sposób wydane zostały pieniądze ofiarodawców. Publikujesz go na stronie internetowej swojej organizacji.	☐ TAK ☐ NIE	

S-53

KARTA PRACY

MATERIAŁ POMOCNICZY DLA NAUCZYCIELA

Pytanie	Odpowiedź
Natychmiast kupujesz bilet i lecisz na miejsce katastrofy.	<p>NIE. Na miejscu katastrofy pierwsza pomoc i praca ekip ratowniczych powinna być zorganizowana przez lokalne władze we współpracy z organizacjami, które znają sytuację w tym kraju. Jednoczesne pojawienie się wielu nowych osób – pracowników organizacji humanitarnych oraz zagranicznych dziennikarzy – może wprowadzić niepotrzebny chaos. W pierwszej kolejności należy się więc upewnić, czy twoja obecność nie będzie stanowiła utrudnienia w prowadzeniu akcji ratowniczej oraz czy masz wystarczające środki i doświadczenie, aby pomagać bezpośrednio na miejscu katastrofy. Dlatego cały czas monitorujesz sytuację i, w razie pojawienia się możliwości czy konieczności wyjazdu, jedziesz na miejsce.</p> <p>Zasada: Konieczne jest szczegółowe poznanie sytuacji lokalnej i potrzeb przed rozpoczęciem działania.</p>
Za pośrednictwem mediów apelujesz do ludzi, żeby zbierali i przysyłali do was lekarstwa, koce, ubrania i sprzęt.	<p>NIE. Udzielana pomoc musi odpowiadać rzeczywistym potrzebom i być dobrze skoordynowana. W pierwszej kolejności należy się upewnić, jakie są straty i czego poszkodowani najbardziej potrzebują. W przypadku katastrof, które wydarzyły się w odległych krajach, unika się przesyłania darów rzeczowych, bo koszty transportu mogą przewyższać wartość tych przedmiotów. Dodatkowo wysyłanie np. polskich lekarstw może stanowić duży problem dla beneficjentów (nie znając języka polskiego, nie będą mogli przeczytać ich działania i dawkowania). W takim przypadku najlepiej zakupić potrzebne towary na miejscu (nie zawsze przecież cały kraj jest objęty katastrofą) lub w krajach ościennych. Apel o dary rzeczowe, po dokładnym zbadaniu potrzeb, można wystosować, jeśli organizuje się pomoc w miejscu, gdzie łatwo, szybko i tanio można je dostarczyć (np. w przypadku powodzi w Polsce).</p> <p>Zasada: Pomoc powinna możliwie najlepiej odpowiadać na potrzeby poszkodowanych i być dostarczana w sposób efektywny.</p>
Kontaktujesz się z organizacją OXFAM i pytasz o sytuację na miejscu oraz najpilniejsze potrzeby.	<p>TAK. Rozpoznanie potrzeb na miejscu katastrofy to jedna z podstawowych zasad udzielania pomocy humanitarnej. Jeśli nie możesz przeprowadzić takiego rozeznania samodzielnie, informacje należy uzyskać z wiarygodnego źródła. Tylko w ten sposób świadczona pomoc będzie skuteczna. Równie ważna jest koordynacja pomocy, dlatego tak istotna jest współpraca z innymi organizacjami i władzami lokalnymi.</p> <p>Zasada: Konieczne jest szczegółowe poznanie sytuacji lokalnej i potrzeb przed rozpoczęciem działania.</p>

S-54

KARTA PRACY

ciąg dalszy tabelki

Pytanie	Odpowiedź
Za pośrednictwem polskiej ambasady i innych kontaktów sprawdzasz, czy wśród poszkodowanych są Polacy. Starasz się, aby pomoc, którą organizujesz, trafiła w pierwszej kolejności do nich.	NIE. Pomoc jest udzielana niezależnie od rasy, wyznania lub narodowości i bez jakiegokolwiek dyskryminacji. Priorytety świadczenia pomocy są ustalane wyłącznie na podstawie potrzeb. Organizując akcję pomocową, musisz kierować się tymi zasadami. Zasada: Pomoc niesiona jest bez względu na rasę, narodowość, religię czy inne cechy; decydujące znaczenie ma potrzeba otrzymania pomocy.
Gdy docierasz na miejsce katastrofy, do pomocy w rozdawaniu artykułów pierwszej potrzeby angażujesz Haitańczyków.	TAK. Trzeba znaleźć sposób na zaangażowanie osób poszkodowanych w akcje pomocowe. Pomoc nie może być narzucana! Jest skuteczna tylko wtedy, gdy potencjalni beneficjenci biorą udział w jej planowaniu i udzielaniu. Musisz więc dążyć do jak największego udziału społeczności lokalnej w prowadzonych przez siebie działaniach. Zasada: Przy niesieniu pomocy należy angażować lokalnych mieszkańców.
Szukasz dzieci poszkodowanych w wyniku trzęsienia ziemi i robisz im zdjęcia. Przesyłasz je do mediów i prosisz o ich opublikowanie wraz z apelem o wpłaty na konto.	NIE. Poszanowanie ludzkiej godności jest jedną z naczelnych zasad pomocy humanitarnej. W działaniach informacyjnych i reklamowych nie wolno wykorzystywać wizerunku osób poszkodowanych w celu wzbudzenia współczucia u potencjalnych ofiarodawców. Informując opinię publiczną, należy przedstawiać obiektywny obraz sytuacji powstałej w wyniku katastrofy, ze szczególnym uwzględnieniem potencjału i dążeń poszkodowanych, a nie tylko ich słabych stron i obaw. Zasada: Szanowanie godności osób, którym niesie się pomoc, powstrzymanie się od wykorzystywania szokujących zdjęć i filmów.
Po powrocie do Polski przygotowujesz szczegółowy raport prezentujący, w jaki sposób udzielona została pomoc i na co wydane zostały pieniądze ofiarodawców. Publikujesz go na stronie internetowej swojej organizacji.	TAK. Pomoc nie trafiłaby do poszkodowanych, gdyby nie hojność ofiarodawców. Wierzą oni, że twoja organizacja jest skuteczna i profesjonalna. Dlatego na każdym etapie oraz po zakończeniu akcji pomocowej należy informować o rezultatach prowadzonych działań. Transparentność i jasne zasady wydatkowania zebranych środków powinny obowiązywać każdą organizację humanitarną. Zasada: Działania humanitarne muszą być przejrzyste dla ofiarodawców, którzy je wspierają finansowo.